ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 27ης Ιουνίου 2013*

«Δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών — Οδηγία 2002/20/ΕΚ — Άρθρα 12 και 13 — Διοικητικές επιβαρύνσεις και τέλη για τα δικαιώματα χρήσεως — Τέλος επιβαλλόμενο στους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας — Εθνική νομοθεσία — Μέθοδος υπολογισμού του τέλους — Ποσοστό επί των ποσών που καταβάλλουν οι χρήστες»

Στην υπόθεση C-71/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Qorti Kostituzzjonali (Μάλτα) με απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 10 Φεβρουαρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Vodafone Malta ltd.,

Mobisle Communications ltd.,

κατά

Avukat Ġenerali,

Kontrollur tad-Dwana,

Ministru tal-Finanzi,

Awtorita' ta' Malta dwar il-Komunikazzjoni,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, K. Lenaerts, αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, μετέχοντα ως δικαστή στο τρίτο τμήμα, E. Jarašiūnas (εισηγητή), A. Ó Caoimh και C. G. Fernlund, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 30ής Ιανουαρίου 2013,

* Γλώσσα διαδικασίας: η μαλτέζικη.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Vodafone Malta ltd., εκπροσωπούμενη από τους I. Refalo, M. Refalo, L. Hurst, J. Pavia και τη M. Borg, avukati, καθώς και από τη M. Hall, QC,

— η Mobisle Communications ltd., εκπροσωπούμενη από τον F. Galea Salomone, επικουρούμενο από τους I. Gauci και R. Tufigno, avukati,

— η Awtorita' ta' Malta dwar il-Komunikazzjoni, εκπροσωπούμενη από τους L. Cassar Pullicino και P. Micallef, avukati,

— η Κυβέρνηση της Μάλτας, εκπροσωπούμενη από τον P. Grech, καθώς και από τις D. Mangion και V. Buttigieg,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη N. Díaz Abad,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues και J.-S. Pilczer,

— η Ουγγαρία, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér καθώς και από τις K. Szíjjártó και Á. Szílágyi,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Braun και K. Mifsud-Bonnici, καθώς και από τη L. Nicolae,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 12 και 13 της οδηγίας 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) (ΕΕ L 108, σ. 21).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Vodafone Malta ltd. (στο εξής: Vodafone Malta) και της Mobisle Communications ltd. (στο εξής: Mobisle Communications) και, αφετέρου, των Avukat Ġenerali (Γενικού Εισαγγελέα), Kontrollur tad-Dwana (Διευθυντή Τελωνείων), Ministru tal-Finanzi (Υπουργού Οικονομικών) και Awtorita' ta' Malta dwar il-Komunikazzjoni (Αρχής Τηλεπικοινωνιών Μάλτας) σχετικά με την επιβολή ειδικού φόρου καταναλώσεως.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 30 και 31 της οδηγίας για την αδειοδότηση έχουν ως εξής:

«(30) Είναι δυνατόν να επιβάλλονται διοικητικές επιβαρύνσεις σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της εθνικής κανονιστικής αρχής όσον αφορά τη διαχείριση του συστήματος αδειοδότησης και για τη χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης. Αυτές οι επιβαρύνσεις θα πρέπει να περιορίζονται στην κάλυψη των πραγματικών διοικητικών

δαπανών για τις εν λόγω δραστηριότητες. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να υπάρχει διαφάνεια όσον αφορά τα έσοδα και τις δαπάνες των εθνικών κανονιστικών αρχών με την υποβολή ετήσιων εκθέσεων σχετικά με το συνολικό ποσό των επιβαρύνσεων που συγκεντρώνονται και των πραγματοποιηθεισών διοικητικών δαπανών. Αυτό θα επιτρέπει στις επιχειρήσεις να επαληθεύουν εάν οι διοικητικές δαπάνες και οι επιβαρύνσεις είναι ισορροπημένες.

(31) Τα συστήματα διοικητικών επιβαρύνσεων δεν θα πρέπει να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό ούτε να εμποδίζουν την είσοδο στην αγορά. Με ένα σύστημα γενικών αδειών, δεν θα είναι πλέον δυνατόν να κατανέμονται διοικητικές δαπάνες και, συνεπώς, επιβαρύνσεις σε επιμέρους επιχειρήσεις, παρά μόνον για τη χορήγηση δικαιώματος χρήσης αριθμών, ραδιοσυχνοτήτων και δικαιωμάτων εγκατάστασης ευκολιών. Οι τυχόν εφαρμοστέες διοικητικές επιβαρύνσεις θα πρέπει να είναι σύμφωνες προς τις αρχές του συστήματος γενικών αδειών. Αντί αυτών των κριτηρίων κατανομής των επιβαρύνσεων, μια δίκαιη, απλή και διαφανής εναλλακτική μέθοδος θα μπορούσε να είναι, π.χ., μια κλείδα κατανομής βάσει του κύκλου εργασιών. Όταν οι διοικητικές επιβαρύνσεις είναι πολύ χαμηλές, ένα κατάλληλο σύστημα θα ήταν οι κατ' αποκοπήν επιβαρύνσεις ή συνδυασμός κατ' αποκοπή επιβαρύνσεων με ένα στοιχείο βασιζόμενο στον κύκλο εργασιών.»

4 Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας για την αδειοδότηση, το οποίο τιτλοφορείται «Στόχος και πεδίο εφαρμογής»:

«1. Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, μέσω της εναρμόνισης και της απλούστευσης των κανόνων και όρων αδειοδότησης, προκειμένου να διευκολύνεται η παροχή τους σε ολόκληρη την Κοινότητα.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις άδειες για την παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»

5 Το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', της ως άνω οδηγίας περιλαμβάνει τον εξής ορισμό:

«"Γενική άδεια": νομικό πλαίσιο που θεσπίζεται από τα κράτη μέλη και εξασφαλίζει δικαιώματα για την παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών [επικοινωνιών] και θεσπίζει ειδικές υποχρεώσεις ανά τομέα που είναι δυνατόν να εφαρμόζονται σε όλους ή συγκεκριμένους τύπους δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών [επικοινωνιών], σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.»

6 Το άρθρο 12 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο τιτλοφορείται «Διοικητικές επιβαρύνσεις», έχει ως εξής:

«1. Κάθε διοικητική επιβάρυνση που επιβάλλεται στις επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν δίκτυο ή υπηρεσία βάσει γενικής άδειας ή στις οποίες έχει χορηγηθεί δικαίωμα χρήσης:

α) συνολικά, καλύπτει μόνον τις διοικητικές δαπάνες που θα προκύψουν από τη διαχείριση, τον έλεγχο και την επιβολή του συστήματος γενικών αδειών και των δικαιωμάτων χρήσης και των ειδικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν δαπάνες για διεθνή συνεργασία, εναρμόνιση και τυποποίηση, ανάλυση αγοράς, παρακολούθηση της συμμόρφωσης και άλλους ελέγχους της αγοράς, καθώς και κανονιστικές εργασίες που περιλαμβάνουν την εκπόνηση και την επιβολή παράγωγου δικαίου και διοικητικών αποφάσεων, όπως αποφάσεων για την πρόσβαση και τη διασύνδεση, και

β) επιβάλλεται στις επιμέρους επιχειρήσεις κατά αντικειμενικό, διαφανή και αναλογικό τρόπο, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι πρόσθετες διοικητικές δαπάνες και οι συναφείς δαπάνες.

2. Όταν οι εθνικές κανονιστικές αρχές επιβάλλουν διοικητικές επιβαρύνσεις, δημοσιεύουν ετήσια ανασκόπηση των διοικητικών δαπανών τους και του συνολικού ποσού των επιβαρύνσεων που συγκεντρώνονται. Ανάλογα με τη διαφορά μεταξύ του συνολικού ποσού των επιβαρύνσεων και των διοικητικών δαπανών, γίνονται κατάλληλες αναπροσαρμογές.»

7 Το άρθρο 13 της οδηγίας για την αδειοδότηση, το οποίο τιτλοφορείται «Τέλη για δικαιώματα χρήσης και δικαιώματα εγκατάστασης διευκολύνσεων», ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν στην αρμόδια αρχή να επιβάλει τέλη για δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων ή αριθμών ή δικαιώματα εγκατάστασης διευκολύνσεων υπεράνω ή υποκάτω, δημοσίου ή ιδιωτικού ακινήτου, τα οποία αντανακλούν την ανάγκη διασφάλισης της βέλτιστης χρήσης των πόρων αυτών. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα εν λόγω τέλη είναι αντικειμενικά, διαφανή, αμερόληπτα και αναλογικά προς τον επιδιωκόμενο σκοπό και λαμβάνουν υπόψη τους στόχους του άρθρου 8 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία-πλαίσιο) (ΕΕ L 108, σ. 33)].»

Το δίκαιο της Μάλτας

8 Ο νόμος ΙΙ του 2005 – νόμος περί εφαρμογής μέτρων σχετικών με τον προϋπολογισμό και άλλων μέτρων διοικητικής φύσεως (Att Numru II ta'l-2005 – Att biex jimplimenta diversi miżuri ta' l-Estmi u biex jipprovdi għal miżuri amministrattivi oħra) (*Gazzetta tal-Gvern ta' Malta* αριθ. 17,734, της 1ης Μαρτίου 2005, στο εξής: νόμος ΙΙ του 2005), θεσπίζει, με το άρθρο του 40, ειδικό φόρο καταναλώσεως 3 % επί των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας (συνδρομές και κάρτες ανανεώσεως χρόνου επικοινωνίας) και προβλέπει, στο άρθρο του 41, τους κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες αυτές.

9 Το άρθρο 41 του νόμου ΙΙ του 2005, το οποίο ορίζει τους κανόνες αυτούς, έχει ως εξής:

«Άρθρο G

Κανόνες περί υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας

1. Οι παρόντες κανόνες τιτλοφορούνται "κανόνες περί υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας".

2. Οι παρόντες κανόνες έχουν εφαρμογή επί όλων των εσόδων από υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας κατά τα οριζόμενα στον κανόνα 4.

3. Οι πάροχοι υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας έχουν υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο της Διευθύνσεως Τελωνείων κατά τον νόμο περί ειδικού φόρου καταναλώσεως (στο εξής: νόμος).

4. Ο ειδικός φόρος καταναλώσεως υπολογίζεται επί όλων των ποσών που οι πάροχοι χρεώνουν για τις υπηρεσίες τους, συμπεριλαμβανομένων των συνδρομών και των καρτών ανανεώσεως χρόνου επικοινωνίας.·

Ο όρος «πάροχος» έχει την έννοια που ορίζεται στο άρθρο 2 του νόμου περί (ρυθμίσεως) των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.·

Δεν οφείλεται ειδικός φόρος καταναλώσεως για τις εξής υπηρεσίες:

a) εισερχόμενη περιαγωγή·

b) έσοδα από διασύνδεση·

c) χρηματικές δωρεές τις οποίες πραγματοποιεί ο δωρητής προς τον δωρεοδόχο μέσω υπηρεσιών του παρόχου υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας·

d) δωρεάν χρόνο επικοινωνίας.

5. Το πρόσωπο, επιχείρηση ή εταιρία που έχει προσηκόντως εγγραφεί στο μητρώο της Διευθύνσεως Τελωνείων υποχρεούται να καταβάλλει τον ειδικό φόρο καταναλώσεως, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 του νόμου, κατά τον χρόνο που ο ειδικός φόρος καταναλώσεως καθίσταται απαιτητός.

6.

(1) Τα στοιχεία σχετικά με τα έσοδα από υπηρεσίες υποκείμενες σε ειδικό φόρο καταναλώσεως δυνάμει των παρόντων κανόνων πρέπει να τίθενται στη διάθεση της Διευθύνσεως Τελωνείων για κάθε αναγκαίο έλεγχο.

(2) Στη Διεύθυνση Τελωνείων υποβάλλεται περιοδική δήλωση η οποία περιλαμβάνει λεπτομέρειες σχετικά με τα έσοδα από υπηρεσίες υποκείμενες στον ειδικό φόρο καταναλώσεως δυνάμει των παρόντων κανόνων για χρονική περίοδο καθοριζόμενη από τη Διεύθυνση Τελωνείων.

(3) Η λογιστική περίοδος είναι τρίμηνης ή, κατόπιν άδειας του Διευθυντή Τελωνείων ή αν άλλως ορίζεται, μεγαλύτερης διάρκειας και η δήλωση κατατίθεται στη Διεύθυνση Τελωνείων εντός 30 ημερών από τη λήξη της λογιστικής περιόδου που αφορά.

(4) Το πρόσωπο το οποίο δεν συμμορφώνεται προς τις διατάξεις των παρόντων κανόνων διαπράττει ποινικό αδίκημα το οποίο τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι του ποσού των πεντακοσίων λιρών.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

10 Η Vodafone Malta και η Mobisle Communications δραστηριοποιούνται στον τομέα των τηλεπικοινωνιών της Μάλτας, όπου έχουν τύχει γενικής άδειας για την παροχή υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας.

11 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η Vodafone Malta και η Mobisle Communications άσκησαν στις 19 Απριλίου 2005 ενώπιον του Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (πρώτο τμήμα του πολιτικού δικαστηρίου) αίτηση για την ακύρωση των άρθρων 40 και 41 του νόμου ΙΙ του 2005, προβάλλοντας ότι τα άρθρα αυτά, καθόσον θέτουν σε εφαρμογή ειδικό φόρο καταναλώσεως επί ορισμένων υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, προσκρούουν στα άρθρα 12 και 13 της οδηγίας για την αδειοδότηση.

12 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε τις αιτήσεις της Vodafone Malta και της Mobisle Communications. Έκρινε, αφενός, ότι η θέσπιση του επίμαχου ειδικού φόρου καταναλώσεως δεν αντέβαινε στην οδηγία για την αδειοδότηση, δεδομένου ότι αυτή δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη την επιβολή άλλων, πλην εκείνων που η ίδια προβλέπει, φόρων στις υπηρεσίες των τηλεπικοινωνιακών παρόχων. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε, αφετέρου, ότι, δεδομένου ότι ο εν λόγω φόρος δεν υπολογίζεται επί του κύκλου εργασιών του παρόχου αλλά μόνο επί του αντιτίμου ορισμένων καταναλωτικών υπηρεσιών προς τους χρήστες, γενεσιουργός αιτία του ειδικού φόρου καταναλώσεως δεν ήταν η άδεια για την παροχή της υπηρεσίας που έχει χορηγηθεί στον πάροχο αλλά η χρήση της υπηρεσίας αυτής.

13 Η Vodafone Malta και η Mobisle Communications προσέφυγαν στις 10 Δεκεμβρίου 2008 κατά της ως άνω αποφάσεως ενώπιον του Qorti Kostituzzjonali. Υποστηρίζουν εκ νέου ενώπιον του δικαστηρίου αυτού ότι ο επίμαχος ειδικός φόρος καταναλώσεως πρέπει να ακυρωθεί καθόσον προσκρούει στην οδηγία για την αδειοδότηση, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη δεν δύνανται να επιβάλλουν φόρους ή εισφορές, πλην των προβλεπόμενων στην ως άνω οδηγία και των φόρων γενικής εφαρμογής.

14 Κατά την άποψή τους, ο επίμαχος ειδικός φόρος καταναλώσεως δεν είναι φόρος γενικής εφαρμογής, αλλά ειδικός φόρος που αφορά μόνο τους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας.

15 Οι καθών της κύριας δίκης υποστηρίζουν ότι ο ειδικός φόρος καταναλώσεως, τον οποίο προβλέπει ο νόμος ΙΙ του 2005 διαφέρει και διακρίνεται από τις διοικητικές επιβαρύνσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στα άρθρα 12 και 13 της οδηγίας για την αδειοδότηση. Προβάλλουν ότι πρόκειται για φόρο επί της χρήσεως υπηρεσιών ο οποίος εισπράττεται από την οικεία επιχείρηση και ότι ο ειδικός αυτός φόρος καταναλώσεως διαφέρει από εκείνους επί των οποίων έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2003, C-292/01 και C-293/01, Albacom και Infostrada (Συλλογή 2003, σ. I-9449).

16 Υπό το πρίσμα της αποφάσεως της 8ης Σεπτεμβρίου 2005, C-544/03 και C-545/03, Mobistar και Belgacom Mobile (Συλλογή 2005, σ. I-7723), το Qorti Kostituzzjonali κρίνει ότι ανακύπτουν αμφιβολίες ως προς το περιεχόμενο της οδηγίας για την αδειοδότηση και διερωτάται αν η οδηγία αποκλείει ή όχι την επιβολή φόρου που αφορά ορισμένες υπηρεσίες των παρόχων κινητών τηλεπικοινωνιών.

17 Υπό τις συνθήκες αυτές το Qorti Kostituzzjonali αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιον του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Απαγορεύουν στα κράτη μέλη οι διατάξεις της οδηγίας [για την αδειοδότηση] και, ειδικότερα, οι διατάξεις των άρθρων 12 και/ή 13 αυτής, την επιβολή φορολογικής επιβαρύνσεως στους παρόχους κινητών τηλεπικοινωνιών, δηλαδή:

α) φόρου, ο οποίος αποκαλείται ειδικός φόρος καταναλώσεως, θεσπιζόμενου από την εθνική νομοθεσία·

β) υπολογιζόμενου ως ποσοστό επί των ποσών που χρεώνουν οι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας τους χρήστες για τις παρεχόμενες σε αυτούς από τους εν λόγω παρόχους υπηρεσίες, με την εξαίρεση των απαλλασσόμενων βάσει του νόμου υπηρεσιών·

γ) καταβαλλόμενου στους παρόχους κινητής τηλεφωνίας από τους χρήστες ατομικώς και αποδιδόμενου, στη συνέχεια, στη Διεύθυνση Τελωνείων από όλους τους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας και όχι από άλλες επιχειρήσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται εκείνες που παρέχουν άλλα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλες υπηρεσίες;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

18 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα άρθρα 12 και 13 της οδηγίας για την αδειοδότηση έχουν την έννοια ότι αντίκειται σε αυτά κανονιστική ρύθμιση κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, δυνάμει της οποίας επιβάλλεται στους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας φόρος, αποκαλούμενος «ειδικός φόρος καταναλώσεως», που αντιστοιχεί σε ποσοστό των ποσών που εισπράττουν από τους χρήστες των υπηρεσιών αυτών.

19 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι το άρθρο 13 της οδηγίας για την αδειοδότηση αφορά λεπτομερείς κανόνες για την επιβολή διοικητικών επιβαρύνσεων για τα δικαιώματα χρήσεως ραδιοσυχνοτήτων ή αριθμών ή τα δικαιώματα εγκαταστάσεως διευκολύνσεων υπεράνω ή υποκάτω, δημοσίου ή ιδιωτικού ακινήτου. Εντούτοις, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, η είσπραξη εισφοράς, όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, που αποκαλείται «ειδικός φόρος καταναλώσεως» και υπολογίζεται επί των ποσών που εισπράττουν οι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας για τις υπηρεσίες τους συνδέεται με την «παροχή υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας». Κατά συνέπεια, το άρθρο 13 της οδηγίας για την αδειοδότηση δεν είναι κρίσιμο για την υπόθεση της κύριας δίκης.

20 Όσον αφορά το άρθρο 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση, πρέπει να υπομνησθεί ότι η οδηγία αυτή προβλέπει όχι μόνο κανόνες σχετικούς με τις διαδικασίες χορηγήσεως των γενικών αδειών ή δικαιωμάτων χρήσεως ραδιοσυχνοτήτων ή αριθμών και με το περιεχόμενο των εν λόγω αδειών, αλλά και κανόνες σχετικούς με τη φύση, ή ακόμα την έκταση, των χρηματικών επιβαρύνσεων που συνδέονται με τις εν λόγω διαδικασίες και τις οποίες μπορούν να επιβάλλουν τα κράτη μέλη στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις Albacom και Infostrada, προπαρατεθείσα, σκέψεις 35 και 36, και της 21ης Ιουλίου 2011, C-284/10, Telefónica de España, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 18).

21 Από το γράμμα του άρθρου 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση προκύπτει, συναφώς, ότι τα κράτη μέλη δύνανται να επιβάλλουν στις επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν δίκτυο ή υπηρεσία βάσει γενικής άδειας ή στις οποίες έχει χορηγηθεί δικαίωμα χρήσεως ραδιοσυχνοτήτων ή αριθμών μόνο διοικητικές επιβαρύνσεις που καλύπτουν τις διοικητικές δαπάνες που προκύπτουν από τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή του καθεστώτος χορηγήσεως γενικών αδειών και των δικαιωμάτων χρήσεως και των ειδικών υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, της ως άνω οδηγίας.

22 Οι διοικητικές επιβαρύνσεις κατά την έννοια του άρθρου 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση έχουν, ως εκ τούτου, ανταποδοτικό χαρακτήρα δεδομένου ότι, αφενός, είναι δυνατή η επιβολή τους μόνο για διοικητικές υπηρεσίες των εθνικών ρυθμιστικών αρχών προς τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στο πλαίσιο, ιδίως, της γενικής άδειας ή του δικαιώματος χρήσεως ραδιοσυχνοτήτων ή αριθμών και, αφετέρου, πρέπει να καλύπτουν τις διοικητικές δαπάνες που προκύπτουν από τις εν λόγω υπηρεσίες.

23 Ειδικότερα, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σκοπός των διοικητικών επιβαρύνσεων τις οποίες επιβάλλουν δυνάμει του άρθρου 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση τα κράτη μέλη στους παρόχους που έχουν τύχει γενικής άδειας, μπορεί να είναι μόνο η κάλυψη των διοικητικών δαπανών που αφορούν τέσσερις διοικητικές δραστηριότητες, ήτοι τη χορήγηση, τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή του ισχύοντος καθεστώτος χορηγήσεως γενικών αδειών (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση Telefónica de España, σκέψη 22).

24 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι επιβάρυνση της οποίας η γενεσιουργός αιτία συνδέεται με τη διαδικασία χορηγήσεως γενικής άδειας που καθιστά δυνατή την πρόσβαση στην αγορά υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι τέτοια διοικητική επιβάρυνση επιβάλλεται μόνο προς τους σκοπούς που προβλέπονται στο άρθρο 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση και πληροί τις εκεί οριζόμενες προϋποθέσεις.

25 Αντιθέτως, επιβάρυνση της οποίας η γενεσιουργός αιτία δεν συνδέεται με τη διαδικασία χορηγήσεως γενικής άδειας που καθιστά δυνατή την πρόσβαση στην αγορά υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αλλά σχετίζεται με τη χρήση των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας που παρέχουν οι πάροχοι και η οποία εν τέλει βαρύνει τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση.

26 Πράγματι, πρέπει να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο, στις σκέψεις 35 και 36 της διατάξεως της 15ης Δεκεμβρίου 2010, C-492/09, Agricola Esposito, έκρινε ότι η οδηγία για την αδειοδότηση δεν είχε εφαρμογή ως προς τέλος επί της χρήσεως τερματικού εξοπλισμού δημόσιας επίγειας κινητής ραδιοεπικοινωνίας, εφόσον βάση επιβολής του δεν ήταν η παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και η ιδιωτική χρήση υπηρεσίας κινητής τηλεφωνίας από συνδρομητή δεν προϋπέθετε την παροχή δικτύου ή υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατά την έννοια της ως άνω οδηγίας.

27 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η επίμαχη εισφορά στην κύρια δίκη αποκαλείται «ειδικός φόρος καταναλώσεως», δεν επιβάλλεται σε όλους τους παρόχους ηλεκτρονικών επικοινωνιών που έχουν τύχει γενικής άδειας, αλλά μόνο σε εκείνους που παρέχουν υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας και αντιστοιχεί σε ποσοστό επί των ποσών που οι πάροχοι αυτοί εισπράττουν από τους χρήστες των υπηρεσιών αυτών. Επιπλέον, κατά το αιτούν δικαστήριο «[η φορολογική αυτή επιβάρυνση καταβάλλεται] στους παρόχους κινητής τηλεφωνίας από τους χρήστες ατομικώς και [αποδίδεται], στη συνέχεια, στη Διεύθυνση Τελωνείων από όλους τους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας και όχι από άλλες επιχειρήσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται εκείνες που παρέχουν άλλα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλες υπηρεσίες».

28 Βάσει των στοιχείων αυτών, προκύπτει ότι η επίμαχη εισφορά στην κύρια δίκη προσομοιάζει με φόρο καταναλώσεως, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει. Αν αυτό συμβαίνει όντως, η εν λόγω εισφορά δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση.

29 Κατόπιν των ανωτέρω, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12 της οδηγίας για την αδειοδότηση έχει την έννοια ότι δεν αντίκειται σε αυτό κανονιστική ρύθμιση κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, δυνάμει της οποίας επιβάλλεται στους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας φόρος, αποκαλούμενος «ειδικός φόρος καταναλώσεως», που αντιστοιχεί σε ποσοστό των ποσών που αυτοί εισπράττουν από τους χρήστες των υπηρεσιών αυτών, υπό τον όρο ότι η γενεσιουργός αιτία του δεν συνδέεται με τη διαδικασία χορηγήσεως γενικής αδείας που καθιστά δυνατή την πρόσβαση στην αγορά υπηρεσιών ηλεκτρονικών τηλεπικοινωνιών, αλλά σχετίζεται με τη χρήση των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας που παρέχουν οι πάροχοι, και ο οποίος εν τέλει βαρύνει τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί των δικαστικών εξόδων

30 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 12 της οδηγίας 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση), έχει την έννοια ότι δεν αντίκειται σε αυτό κανονιστική ρύθμιση κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, δυνάμει της οποίας επιβάλλεται στους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας φόρος, αποκαλούμενος «ειδικός φόρος καταναλώσεως», που αντιστοιχεί σε ποσοστό των ποσών που αυτοί εισπράττουν από τους χρήστες των υπηρεσιών αυτών, υπό τον όρο ότι η γενεσιουργός αιτία του δεν συνδέεται με τη διαδικασία χορηγήσεως γενικής αδείας που καθιστά δυνατή την πρόσβαση στην αγορά υπηρεσιών ηλεκτρονικών τηλεπικοινωνιών, αλλά σχετίζεται με τη χρήση των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας που παρέχουν οι πάροχοι, και ο οποίος εν τέλει βαρύνει τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

(υπογραφές)